STARTNOTA PROJECT 2031

DE SINT-LAMBERTUSKERK VAN VROEGER, VAN VANDAAG, EN VAN DE TOEKOMST

“Van gesloten kerkruimte naar open publieke ruimte”

Deze nota is een uitnodiging aan het stadsbestuur van Hasselt tot een gezamenlijk onderzoek naar een toekomst voor de Sint-Lambertuskerk in Sint-Lambrechts-Herk.

Dorpsraad Sint-Lambrechts-Herk - Werkgroep ‘De toekomst van onze kerk’

1. VOORSTELLING PROJECT 2031 4

2. DE VRAAG: WAT DOEN WE MET ONZE KERK? 5

3. BESCHIKBARE DOCUMENTEN 6

3.1. PUBLICATIES 6
3.2. INVENTARIS ROEREND ERFGOED 7
3.3. EIGENDOM (AKTES) 7
3.4. KADASTRALE GEGEVENS 7
3.5. KERKENBELEIDSPLAN 28.05.2024 (ZIE BIJLAGE 2) 7
3.6. MONUMENTENWACHT (ZIE BIJLAGE 4) 8
3.7. ALGEMEEN BESTEMMINGSPROFIEL (ZIE BIJLAGE 8) 8

4. DE INTENTIEVERKLARING 9

5. DE ACTOREN 11

5.1. DOEL EN DE TIMING VAN DE EERSTE STAP 11
5.2. EXTERNE PROFESSIONELE TRAJECTBEGELEIDERS 11
5.3. TAAK VAN DE PROJECTCOÖRDINATOR 12
5.4. ROL VAN ELKE DEELNEMER BINNEN DE WERKGROEP 12

6. DE GEBRUIKERS VAN HET KERKGEBOUW 13

6.1. DE HUIDIGE GEBRUIKERS 13
6.2. VRIJWILLIGERS EN AANGESTELDEN VAN VZW ELCKERLYC 14
6.3. OPEN MONUMENTENDAG 14/09/2025 (ORG. DORPSRAAD) 15
6.4. OPEN MONUMENTENDAG 13/09/2026 (ORG. DORPSRAAD) 16
6.5. SOCIOLOGISCHE IMPACT VAN DE KERK (FOTOGRAFISCHE WEERGAVE) 17
6.6. PROCEDUREAFSPRAKEN VOOR COMMUNICATIE MET STAD & DECENAAT 43
6.7. COMMUNICATIELIJNEN MET DE LOKALE BEVOLKING 43
6.8. STRUCTURELE TOEKOMSTIGE POTENTIËLE PARTNERS 44

7. HET GEBOUW EN ZIJN OMGEVING 45

7.1. EIGENDOMSGEGEVENS GLOBALE SITE 45
7.2. PLANNEN VAN DE KERK (ZIE BIJLAGE 1) 47
7.3. SCHENKT DE STAD EEN TOEKOMST AAN HAAR PATRIMONIUM? 49
7.4. BOUWKUNDIGE VASTSTELLING KERKGEBOUW 49
7.5. (VROEGERE) KERKHOF 49
7.6. OMGEVING ALS STERK ARGUMENT VOOR HERBESTEMMING 49

8. FUNCTIE-ONDERZOEK ALS KANSEN VOOR DE TOEKOMST 50

8.1. BEVRAGING TOEKOMST KERK SINT-LAMBRECHTS-HERK 50
8.2. RESULTATEN VAN DE BEVRAGING 50
8.3. MOGELIJKE IDEEËN, NA DE OPEN VERGADERING 54

9. MOGELIJK GEBRUIK 56

9.1. BIJ EEN GEDEELD RELIGIEUS GEBRUIK 56
9.2. BIJ EXCLUSIEF GEMEENSCHAPSGEBRUIK 56
9.3. BIJ EEN ONGEBRUIKT GEBOUW 56
9.4. BIJ VERKOOP OF VERHUUR AAN DERDEN 57

10. NADENKEN IN FASES 57

10.1. FASE 1: EEN STILLE RUIMTE ACHTERAAN DE KERK 57
10.2. FASE 2: CONCERTEN, TENTOONSTELLINGEN, IT-PLEK, PEDAGOGISCHE RUIMTE, STEUNPUNT VOOR VRIJWILLIGERSWERK. 58
10.3. FASE 3: LANGE-TERMIJN-DOELSTELLINGEN OP PAUZE ZETTEN. 58

11. DE ROL VAN DE STAD 59

Hoe kan de stad de nieuwe functies ondersteunen? 59

12. DE ROL VAN HET DECENAAT 60

Hoe kan het Decenaat de nieuwe functies ondersteunen? 60

13. DE ROL VAN HET ONDERWIJS 61

Hoe kan het onderwijs de educatieve functies invullen? 61

14. DE ROL VAN DE KERKFABRIEK 61

Hoe kan de Kerkfabriek de nieuwe functies invullen? 61

15. DE ROL VAN VZW ELCKERLYC 62

Hoe kan VZW Elckerlyc de nieuwe functies invullen? 62

16. BOUWKOSTEN H-H-H 62

16.1. HERSTELLEN KERKGEBOUW 62
16.2. HERBESTEMMEN KERKGEBOUW 63
16.3. HERINRICHTEN VAN DE RUIMTE RONDOM HET KERKGEBOUW 63

17. NADENKEN OVER OMGEVING EN FINANCIERING IN FASES 64

18. SUBSIDIERING 64

18.1. AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 64
18.2. AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR 65
18.3. HERITA 65
18.4. PROVINCIE LIMBURG. EXTRA 65

19. DE TOEKOMST GEZIEN DOOR DE OGEN VAN VANDAAG 66

20. VALIDERING 71

21. INGEDIEND DOOR 71

22. BESCHIKBARE BIJLAGES OP VERZOEK 72

1. Voorstelling Project 2031

2031 is het jaar waarop door het Decenaat en het stadsbestuur van Hasselt een beslissing wordt genomen omtrent de toekomst van het kerkgebouw in Sint-Lambrechts-Herk.

Project 2031 is het aanbod van de dorpsraad van Sint-Lambrechts-Herk om mee te denken over deze beslissing met impact op de lokale leefgemeenschap. Het advies zal worden opgedeeld in verschillende onderdelen.
Deel 1 betreft de verkenningsfase:

In dit eerste deel wordt de open vraag gesteld 'wat moet er met de kerk gebeuren?'
Deze vraag gaf aanleiding tot de oprichting van de werkgroep DE TOEKOMST VAN HET KERKGEBOUW. Binnen deze werkgroep werd een INTENTIEVERKLARING opgesteld waarin de basisprincipes van de zoektocht werden opgesomd, zoals:

- we verzamelen informatie, zoeken naar een gedragen voorstel en geven een advies aan de stad
- we doen dit in voortdurende relatie met de stad en maken gebruik van een centraal aanspreekpunt voor de stad Hasselt
- we benoemen de betekenis van het gebouw en stellen dit ook centraal
- alle opties worden gelijktijdig onderzocht: van gedeeld gebruik, tot exclusief gemeenschapsgericht gebruik, leegstand en verkoop
- de werkgroep laat zich extern begeleiden o.a. door het **Platform Toekomst Parochiekerken** en door **PARCUM,** het *expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur.*

We finaliseren de intentieverklaring nadien naar een STARTNOTA. De dorpsraad nodigt de stad Hasselt en het Decenaat uit om de (later) door de dorpsraad op te stellen STARTNOTA te valideren als basis van verder gesprek.

Validering wil zeggen dat iets 'van waarde wordt verklaard', of met andere woorden 'de erkenning en bevestiging dat een kwaliteitsvol onderzoek de basis **kan** vormen van een onderbouwde latere beleidsbeslissing'.

We nodigen onze partners als volgt uit:

- de stad Hasselt om de validering van de startnota te aanzien als een **intentieverklaring** op basis waarvan, in de periode tot 2031, samen met de dorpsraad naar een actieve invulling van de gedane voorstellen wordt gezocht, met aandacht voor de budgettaire implicaties
- het Decenaat Hasselt als een **aanvaarding van de voorgestelde bestemmingswijziging.**

Indien er geen validering komt eindigt de werking van de werkgroep in deze fase 1.
Indien er wél validering komt wordt de werking van de werkgroep omgezet naar:

- **deel 2: een onderzoeksfase in samenwerking met de bevoegde schepenen en de participatieambtenaar van de stad Hasselt**
- **deel 3: een planuitwerkingsfase**

- **deel 4: een uitvoeringsfase**

2. De vraag: Wat doen we met onze kerk?

Brief van Bert Van Hirtum, Voorzitter Dorpsraad (*de volledige brief vind je in de bijlage)*

Beste dorpsgenoten

Wat doen we met de kerk? Er is nog gebruik door gelovigen, maar minder, veel minder, en we zien in de toekomst geen verbetering. Waarvoor dient het gebouw dan nog? Voor wie?

(….) *de volledige brief vind je in de voorziene bijlage*

Dus nog maar eens: die kerk van ons, wat doen we daar dan mee?

(….) *de volledige brief vind je in de voorziene bijlage*

Ik weet niet of wij na 20231 nog een kerk zullen hebben. Ik denk dat je ook het ondenkbare misschien moet durven denken en dat hervorming – denk aan een fuifzaal, een opslagplaats, een natuurruïne, een plek voor andere erediensten zoals de evangelische of orthodoxe kerken – wel degelijk aan de orde kunnen komen. Tijd en tijdsgeest zullen altijd hun werk doen. De vraag is zelfs of dat op zich zo erg is dan. Ik zou alvast willen oproepen om met zijn allen daarover in gesprek te gaan, niet alleen binnen de kerkfabriek, maar breed, met de hele gemeenschap hier in Herk.

De vragen zijn simpel: willen we nog een kerk, en waarom?

Dat zijn best interessante vragen, met een rationale en emotionele kant. Laat dat misschien het startpunt zijn van een mooi, verbindend project voor ons dorp tussen gelovigen, ongelovigen, jonge en oude mensen, idealisten en pragmatiekers, heiligen en, waarom niet, schijnheiligen.

Nog een fijne zondag, we zien ons nog ongetwijfeld: in de kerk, of niet in de kerk.

Dank alleszins voor uw aandacht.

Bert Van Hirtum

Voorzitter Dorpsraad
Sint-Lambrechts-Herk
NB: in 2029 bestaat de kerk 125 jaar

3. Beschikbare documenten

3.1.Publicaties

125 jaar Sint Lambertuskerk, Sint-Lambrechts-Herk, Jos Putzeis, Stefan Schevenels, Bernard Voordeckers, Josée Wolfs, 2019.

Sint-Lambrechts-Herk, 100 jaar Sint Lambertuskerk, 1892 -1992, (Marijke Lauwers, Stefan Schevenels, Sidy Stijns, 1992).

Hiemeleers Jos, Sint-Lambrechts-Herk: **de kerk en de onmiddellijke omgeving,** tweede editie, 1984.

Sint-Lambrechts-Herk, Warm aanbevolen, Vroeger en nu, (organisator stad Hasselt, eindeditie door G. Caluwaerts, 2011).

Inventaris kunst- en cultusobjecten in Hasselt, **Kerken en kapellen van de parochie Sint-Lambrechts-Herk**, Thomas Mateï, 2011.

Dreesen, R. en Voordeckers B., **Stenen en Heren van Wideux**, Regionaal Landschap Herk en Mombeek, 1998.

Geschreven notities van de toenmalige pastoor L. Demal, (eind 19de eeuw): **pastoors in Sint-Lambrechts-Herk**, 1617-1895.

Vandenborn Guido, **Sint-Lambrechts-Herk, historische schets**, (1976).

Rijksarchief Hasselt: **Tabel van de classificatie der grondeigendommen in Sint-Lambrechts-Herk**, 1843, (oprichting van het kadaster)

Rijksarchief Hasselt, **Register van de beraadslagingen gemeenteraad van Sint-Lambrechts-Herk**, van 1863 tot 1898.

Wonen, werken, eten, bidden en leren in Borgloon en omliggende dorpen, 1842. In: Loonse geschriften 2: Door de erfgoedraad van Borgloon,2011.

3.2. Inventaris roerend erfgoed

Inventaris beschikbaar (actualiseren voor de onttrekking aan de eredienst) Er zal onderzoek worden verricht aan wie de roerende goederen in eigendom toebehoren, welk de waarde ervan is en hoe ze bestemd zullen worden.

3.3. Eigendom (aktes)

Akte niet beschikbaar, wel kadastrale gegevens beschikbaar

3.4. Kadastrale gegevens

Eigenaarsgegevens - Eigenaarsgegevens van een patrimoniumperceel

1. KADASTRALE EN PATRIMONIALE PERCEELSINFORMATIE

Pastorijstraat 1b
71072 HASSELT

71052 HASSELT 10 AFD/SINT-LAMBR-HERK/

Sectie en perceelnummer	Partitie	Jaar einde opbouw	Status	Volume ID
B 0549 00 B 000	P0000	0001	Gekadastreerd	

Aard detail	P/W	Oppervlakte/Inhoud	Klassering KI/ha	Code KI	KI	Einde vrijstelling
KERK		0HA 31A 30CA				

1 EIGENAAR(S) EN RECHTEN

1 **Stad Hasselt,**
Limburgplein 1 - 3500 Hasselt
VE 1/1

SAMENVATTING VAN HET DOCUMENT

Motivering:	Opdracht van openbare instelling
Toestand op:	24-02-2026
Afgeleverd op:	24-02-2026
Aangevraagd door:	Kerkfabriek Sint-Lambertus te Sint-Lambrechts-Herk (VL - Hasselt)

Gelijkvormig verklaard met de gegevens uit de patrimoniumdocumentatie.

3.5. Kerkenbeleidsplan 28.05.2024 (Zie bijlage 2)

Beschikbaar als bijlage. Er komt een nieuw plan in 2031.

3.6. Monumentenwacht (Zie bijlage 4)

Een geactualiseerd verslag is beschikbaar en bevat de adviezen zoals opgelijst onder punt 16,1 van deze nota.

3.7. Algemeen bestemmingsprofiel (Zie bijlage 8)

ID VAN DE KERK

Gemeente Hasselt Naam van de kerk Sint-Lambertuskerk Bruto vloeroppervlakte kerkgebouw 580 m2 Hoogte middenschip 18 meter

Adres Pastorijstraat 1 3500 Sint-Lambrechts-Herk Hasselt Bouwperiode 1892 - 1894 Referentiestijl neogotisch Architect van alle fases Edmund Serure (senior) Eigenaar stad Hasselt Kadaster B 549b (1B) Verslag monumentenwacht 23/09/2024 Kerkenbeleidsplan mei 2024 Bescherming statuut vastgesteld

Navolgende gegevens zijn weer te vinden in de voorziene bijlage

Erfgoedwaardering

Bouwfysische toestand

Ruimtelijke potenties

Opdelen

Integreren

Uitrusten

Openen / Ontsluiten

Toevoegen

Wegnemen

Activeren

4. De intentieverklaring

INTENTIEVERKLARING VAN DE WERKGROEP 'DE TOEKOMST VAN DE KERK'
Informatie verzamelen, voorstellen formuleren en beleid ondersteunen.

De werkgroep TOEKOMST VAN DE KERK werd opgericht om :

- **informatie te verzamelen** voor de stad Hasselt die noodzakelijk wordt geacht om een beslissing te nemen omtrent de functie van het kerkgebouw vanaf 2031.
- **een voorstel uit te werken** voor een nieuwe functie van de kerk in de toekomst (herbestemmingsoefening)
- **de stad te ondersteunen bij de beslissing** die ze moet nemen over de bestemming van de kerk in 2031

In voortdurende relatie met de stad Hasselt

De positie van Hasselt is bijzonder omdat de kerk van Sint-Lambrechts-Herk ook **eigendom is van de stad Hasselt.**

De communicatie met de stad zal verlopen via **Wivina De Bus als coördinator** voor de departementen van Frank Dewael, Laurence Libert en Karolien Mondelaers, bevoegd voor kerkfabriek, onroerend erfgoed en cultuur & onderwijs. (Wivina.DeBus@hasselt.be)

Het project wordt aan de stad aangeboden als een pilootproject voor een mogelijk **participatief traject** met participatieambtenaar Frederik Bronckaerts.

De rol van de stad wordt gezien als een **volwaardige partner** om aan het gebouw een toekomst met betekenis geven.

Het potentieel dient **stadswijd** te worden aangeboden **aan alle Hasselaren**.

Centraal staat het behoud van betekenis aan een kerkgebouw van meer dan een eeuw oud.

De kerk werd gebouwd door een gemeenschap met een verhaal, met een bedoeling en met een functionaliteit die zinvol en specifiek was. De kerk bevat ook de herinnering aan de duizenden mensen die hier belangrijke momenten van hun leven beleefd hebben, van doopsels en communievieringen tot huwelijken en rouwdiensten. Mensen die hier met zwakheid en sterkte, met vreugde en verdriet zijn omgegaan, met geboorte en dood. De betekenis die de gemeenschap aan de kerk gaf maakt deel uit van het gebouw. De inhoud toont zich ook in de vorm. Dat lijkt ons de kernbetekenis.

De communicatie met het bisdom zal verlopen via de heer Ali Cornelissis als deken van Has selt (ali.cornelissis@skynet.be) en via de heer Rigo Breesch als voorzitter van het Centraal Kerkbestuur van Hasselt (rigobreesch@skynet.be)

Welke mogelijke keuzes wensen we te onderzoeken?

Optie 1: een gedeeld religieus gebruik

Optie 2: een exclusief gemeenschapsgebruik

Optie 3: een ongebruikt gebouw

Optie 4: verkoop of verhuur aan derden

In fase 1 wensen we **het traject te doorlopen** zoals geadviseerd door het Platform toekomst parochiekerken om zelf tot een doordachte, realistische en gedragen visie te komen.

Het resultaat van de verkenning (fase 1) wordt verwerkt in **de startnota (fase 2).**

Deze dient gezien te worden als een uitnodiging aan het stadsbestuur tot een gezamenlijk onderzoek naar het herstellen, herbestemmen en herinrichten van de Sint-Lambertuskerk.

De startnota dient te worden **gevalideerd door de stad Hasselt en het bisdom** met aandacht voor de budgettaire en inhoudelijke implicaties. De startnota dient het voorwerp uit te ma-ken van **een openbare raadpleging** bij de bewoners in Sint-Lambrechts-Herk.

Deelnemers aan de werkgroep:

- ***Jaak Poncelet:*** *Poncelet-huybrechts@skynet.be*
- *Niels Stoffels:* *niels.stoffels@gmail.com*
- *Antoine Spaas:* *Antoinespaas@skynet.be*
- *Hilde Pochet:* *hilde_poschet@icloud.com*
- *René Kumpen:* *r.kumpen@telenet.be*
- *Jos Putzeis:* *jos.putzeis@telenet.be*
- *Antonio Galasso:* *galasso_antonio@yahoo.it*
- *Philippe Paesmans :* *Philippe.paesmans@gmail.com*
- *Maurice Nijs:* *Maurice-nijs@hotmail.com*
- *Paul Hermans:* *paul.hermans59@telenet.be*
- *Guy Swartenbroekx* *guy.swartenbroekx@gmail.com*
- *Externe adviseurs*
  het Platform Toekomst Parochiekerken, *aanspreekpunt voor kerken-beleids-plannen en trajecten naar een neven- of herbestemming.* *roel.deridder@vvsg.be*
  Parcum, het expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur
  jan.klinckaert@parcum.be

Bert Van Hirtum

Algemeen voorzitter
Dorpsraad Sint-Lambrechts-Herk

Jaak Poncelet

Voorzitter werkgroep
'De toekomst van het kerkgebouw'

5. De actoren

5.1. Doel en de timing van de eerste stap

De groep werd samengesteld met volgende personen, maar kan te allen tijde worden uitgebreid met belangstellenden. Deze wordt opgevat als een open groep waaraan iedereen kan toetreden in functie van de onderzoeksthema's.

- Jaak Poncelet
- Niels Stoffels
- Antoine Spaas
- Hilde Pochet
- René Kumpen
- Jos Putzeis
- Philippe Paesmans
- Paul Hermans
- Maurice Nijs
- Guy Swartenbroekx

Doel en finaliteit

- informatie verzamelen voor een herbestemmings-traject.
- een concreet voorstel van herbestemming uitwerken
- de stad ondersteunen bij de beslissing die ze wellicht zal nemen na 2031
- de dialoog aangaan voor een toekomstgerichte bestemming

Timing

De doelstelling bestaat erin om de **startnota** te finaliseren in de loop van 2027.

5.2.Externe professionele trajectbegeleiders

Het Platform Toekomst Parochiekerken

Deze is het aanspreekpunt voor kerkenbeleidsplannen en trajecten naar een neven- of herbestemming. (roel.deridder@vvsg.be) Het Platform zal instaan

voor het aftoetsen van de werkzaamheden in de loop van het traject en vooraf gaand aan de finalisering van de startnota

PARCUM als het *expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur*

Parcum zal instaan voor de actualisering van de roerende inventaris aan religieuze objecten. (jan.klinckaert@parcum.be**)** Zij kunnen reeds in een vroeg stadium worden ingeschakeld.

5.3. Taak van de projectcoördinator

Jaak Poncelet fungeert als projectcoördinator. Hij zal fungeren als:

- trekker en ambassadeur van het project
- bewaker van inhoudelijke voortgang
- contactpersoon met externe partijen
- redactie uitwerking startnota, ondersteund door de actoren en externe deskundigen

5.4. Rol van elke deelnemer binnen de werkgroep

Bij de samenstelling van de werkgroep werd aandacht besteed aan kwalitatieve representativiteit als een afspiegeling van de lokale gemeenschap.

Aansturing herbestemmingsonderzoek en advies dossieropbouw

- Niels Stoffels

Voorbereiding vergaderingen, verslaggeving en dossier-samenstelling (**kern**)

- Jaak Poncelet: algemene coördinatie en externe contacten
- Niels Stoffels: erfgoedadviezen, aandacht voor participatief traject
- Jos Putzeis: penningmeester kerkfabriek
- René Kumpen: administratief beheer

Inhoudelijke aandacht voor zingeving

- Antoine Spaas

Architecturale adviezen

- Hilde Pochet
- Antonio Galasso

Omgeving en ruimtelijke ordening (masterplan Elckerlyc en omgeving)

- Jaak Poncelet

Kerk en interieur

- Philippe Paesmans: interieur
- Paul Hermans: interieur
- Maurice Nijs: interieur

Financiële aspecten - Investeringen - Subsidie-onderzoek

- Guy Swartenbroekx *:* Financieel onderzoek
- Niels Stoffels: subsidiemogelijkheden
- Jos Putzeis: penningmeester kerkfabriek

6. De gebruikers van het kerkgebouw

6.1. De huidige gebruikers

- Eucharistieviering op de 1ste, 3de en 5de zondag van de maand
- Reflectiemomenten op de 5de zondag van de maand
- Doopsel, vormsel, huwelijk, begrafenis
- Catechesevorming (parochieteam)
- Jeugdverenigingen bij aanvang kampen
- Basisschool De Kameleon bij schoolvieringen
- Basisschool De Kameleon bij bijzondere leerprojecten
- Koor Moosa-lit
- Kinderkoor Moos Amuze
- Uitvaartzangkoor
- Deelnemers Ommegang Virga Jessefeesten,
- Okra
- Raak - KWB
- Gezinsbond

- Samana
- Erfgoedkring
- Instrumentaal en vocaal ensemble Capella Nova
- Kamerkoor Cantifoone
- Concerten allerhande

6.2. Vrijwilligers en aangestelden van VZW Elckerlyc

Acht bestuursleden:

Flory Poncelet	bestuurslid - voorzitter
Stijn Wouters	bestuurslid - ondervoorzitter
Maurice Poncelet	bestuurslid
Raoul Hayen	bestuurslid
Marcel Feytons	bestuurslid
Johny L'Hoyes	bestuurslid
René Putzeys	bestuurslid
Lyssa Polling	bestuurslid

Negen extra vrijwilligers als ondersteuning:

Carina Wijnants	algemeen
Myriam Soetaers	algemeen
Viviane Poncelet	toog en bediening
Jaak Poncelet	masterplan
Luc Zeuwts	administratie
Lore Herbots	webmaster
Filip Paesmans	decoratie- en verfraaiing
Paul Hermans	decoratie- en verfraaiing
Maurice Nijs	decoratie- en verfraaiing

Vijf personeelsleden:

Carina Neutelaers	secretariaat
Anke Nelissen	secretariaat
Peter Vandersmissen	onderhoud
Athena Dupont	weekend poets
Patrick Timmermans	weekend zaalwachter

Één zelfstandig uitbater van het cafetaria:
Jurgen Nelissen

6.3.Open Monumentendag 14/09/2025 (org. Dorpsraad)

De Dorpsraad-werkgroep "een toekomst voor onze kerk", de Kerkfabriek en de vzw Elc kerlyc stelden op 14 september gezamenlijk een boeiende zondagnamiddag samen op Open Monumentendag. Het programma was gericht op een breed publiek, jonge ren, onderen, gezinnen. Onze gedeelde geschiedenis werd er tot leven gebracht met onvertelde verhalen en getoond in historische objecten. In de komende jaren wensen ze vanuit een breed gedragen en goed onderbouwde visie een voorstel te ontwikke-len om het kerkgebouw een dynamische toekomst te geven. Daar werken wij aan, sa men met alle betrokken Herkenaren.

6.4.Open Monumentendag 13/09/2026 (org. Dorpsraad)

Dorpsraad-werkgroep “een toekomst voor onze kerk”, de Kerkfabriek en de vzw Elc kerlyc stelden op 13 september gezamenlijk een boeiende zondagnamiddag samen op Open Monumentendag waarbij de nadruk lag op onderwijs en het lokale verenigingsleven dat ontstond vanuit de kerkgemeenschap.

Een spiraal van de hemel naar de aarde met de kerk centraal.

Kerk en onderwijs.
DeKameleon

Herinnering als inspiratie voor de toekomst met aandacht voor onze natuur.

6.5.Sociologische impact van de kerk (fotografische weergave)

Op 100 jaar tijd verwierf de kerk het karakter van meer-generatie-gebouw voor de leefgemeenschap van Sint-Lambrechts-Herk.

Opgericht in 1894

In 2025 nog altijd een gebouw dat zijn gemeenschapskracht toont.

Gebouwd van 1892 tot 1894 blijft de kerk een concrete plek die verbinding uitdrukt met ons verleden.

Geen kerk zonder kerkklokken

De kerkklokken dragen ieder een persoonsnaam en zijn een baken van de tijd

De klokken van de Sint-Lambertuskerk

Scan de QR code, beluister en bekijk de klokken van Sint-Lambrechts-Herk live

1 schellleke **2 drie klokken** **3 één klok** **4 overlijden man** **5 overlijden vrouw**

De grote klok van 1953 heet **Lambertus** en weegt 1132 kg. De oorspronkelijke klok werd geroofd tijdens de Duitse bezetting en werd vernieuwd in 1953.

De middelste klok van 1868 heet **Maria** en weegt 821 kg met een doorsnede van 1,10 meter. De klok van 1868 bleef behouden maar werd later hersteld.

De kleine klok van 1953 heet **Paul** en weegt 632 kg met een doorsnede van 0,992 meter. Het werd genoemd naar de schenker Paul de Brigode de Kemlandt. De oorspronkelijke klok werd geroofd tijdens de Duitse bezetting en vernieuwd in 1953.

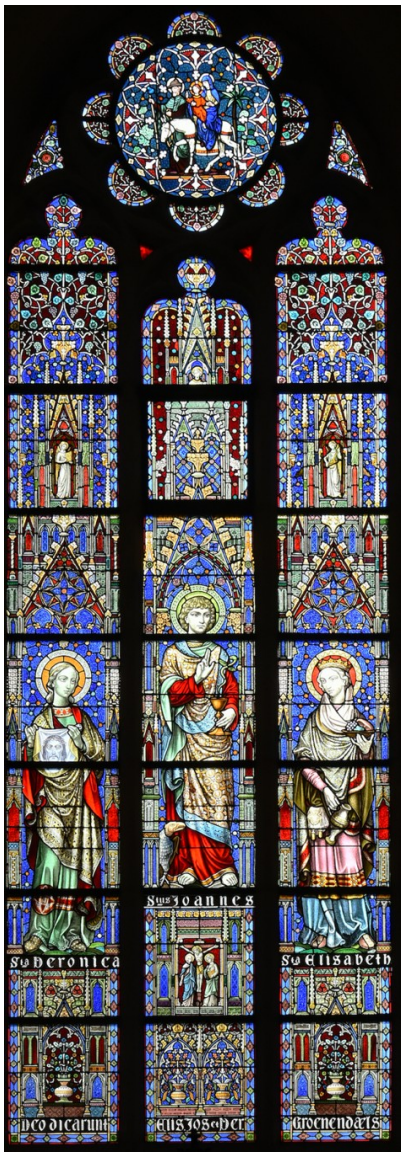
Het allerkleinste klokje heet **Het Schelleken** en dateert van 1770. Het werd verstopt voor de Duitsers en bleef in zijn oorspronkelijke vorm bewaard.

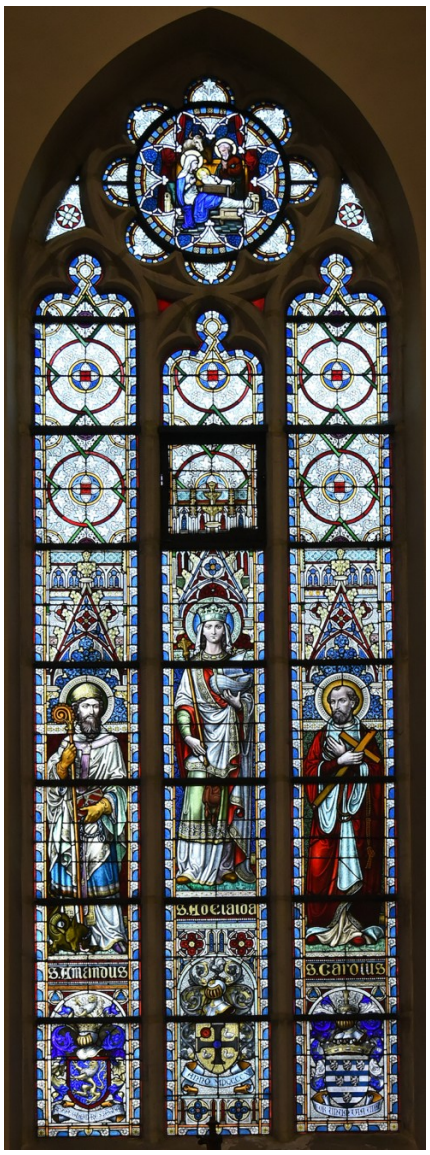

Graaf Paul de Brigode de Kemlandt en gravin Marie de Stenbier de Wideux

Graaf Paul de Brigode de Kemlandt was 29 jaar burgemeester (1795 – 1824).

Hun levenswerk en nalatenschap was het mecenaat van kerk, klooster, school en Wideux kapel.

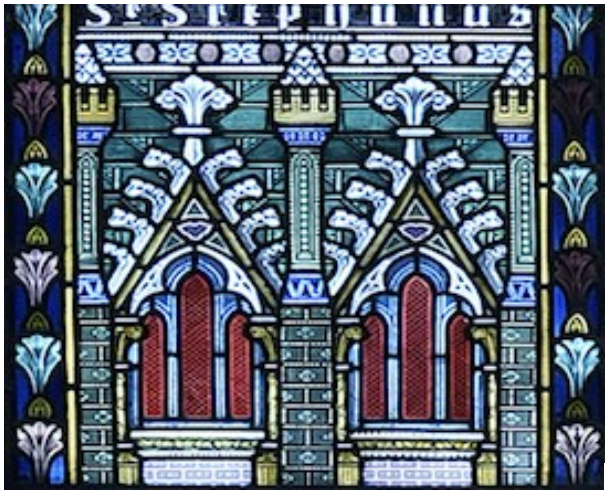
De kerk draagt een verleden dat voortleeft in de **namen van de mecenassen** die zichtbaar bleven dankzij de glasramen: Groenendaels - de Rossegem – de Cox de Hommelen – de Cecil – de Stenbier – de Rosen – de Sluse de Houppertingen – de Stockem - van Willigen.

Ze herbergt de religieuze roeping en/of missiewerk van mannen en vrouwen die geboren werden in Sint-Lambrechts-Herk

Mannen: *Baeten Frederik, Delvax Hubert, Vanderstraeten (Albert en Frans), Knuts (Alfons, Louis en Jan), Goorts Georges, Baptist (Jozef en Raymond), Houben Bernard, Smolders Jean, Govaers Richard, Carolus Henri, Bex (Germain en Guido), Vos Jozef, Grauwels Lambert, Dekens Henri, Recko*

Vrouwen: *Martens Maria – Geladé (Bertha en Anna), Vanderstraeten Maria, Vos Theobalda, Schoups Louisa, Cosemans Maria, Fabry Silvie, Voordeckers Maria, Broux (Helena en Laura), Steyls Jeanne, Grootaers (Elza en Anna), Janssens Celine, Knuts Maria, Bex (Claire, Josephine en Josta), Dekens Simone, Vandenrijt Maria, Bielen Bertha, Vandermeeren (Paula en Monique)*

De kerk maakt geschiedenis van lokale mecenassen zichtbaar

Glasraam de Stenbier – de Rosen

Glasraam de Stenbier – de Sluse de Houppertingen

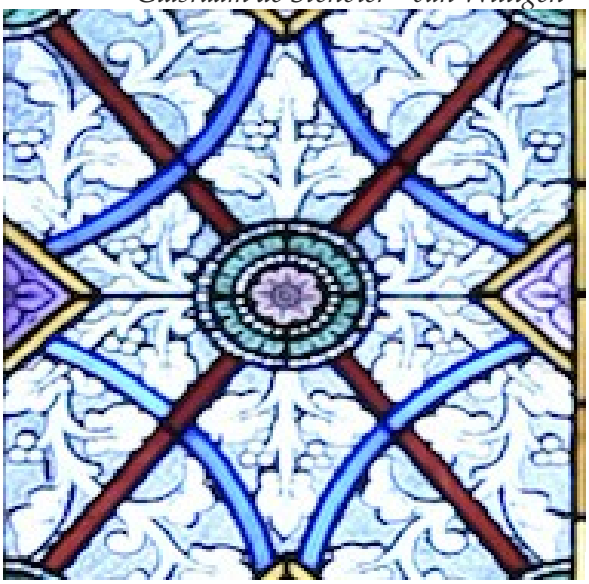
Glasraam de Stenbier – de Stockem

Glasraam de Stenbier - van Willigen

Glasraam de Brigode - de Stenbier

Glasraam Boven Sint Cecilia

Missionarissen

*Herkse **jongeren werden missionaris.** Hun families zijn lokaal geïntegreerd en bekend.*

Vanderstraeten Frans
China

Vanderstraeten Albert
Hawaï

Govaers Richard
Zaïre

Baptist Jef
Japan

Baptist Raymond
Japan

Rosa Hermans
Rwanda

Bex Josta (Zaïre) ***Ildephons Knuts - Jean Smolders (Hawai)***

De kerk maakt mensen zichtbaar die zich inzetten voor verbondenheid

KWB

Parochieteam en cathechese

Deelnemers Ommegang Virga Jesse Feesten

Moos Herk In de Wereld

www.moosherkindewereld.be_

Bodhi project INDIA
Valentin Schroyen

Blokkendoos SENEGAL
Marleen Van Aken

Himalayan Care Hands NEPAL
Heidi Vandebroek

Kattendans vzw MALI
Lut Ulburgs

Assorbis vzw MADAGASCAR
Jaak Poncelet

Rainbow4kids.be KENIA
Liesbeth Putzeys Marie Jeanne Vantuykom

OKRA

GEZINSBOND

SAMANA

De ERFGOEDKRING
met diverse publicaties omtrent de geschiedenis van het kerkgebouw.
Zie: beschikbare literatuur

MOOSA-LIT

JEUGD- EN KINDERKOOR MOOSAMUZE

UITVAARTZANGKOOR

De kerk als repetitieplek voor muzikanten allerhande

Instrumentale ensembles of workshops

Repetitieruimte instrumentale muziek

Repetitieruimte voor zangers

Repetitieruimte voor koren

Concerten met beeldprojectie op schermen

Concert voor het 50-jarig jubileum van Ontmoetingscentrum Elckerlyc

Plek voor fundamentele menselijke ervaringen als geboorte, liefde, rituelen en sterven.

Plek voor fundamentele menselijke ervaringen als geboorte, liefde, rituelen en sterven.

Plek van afscheid en loslaten

Een kunstwerk van Pascale Bernabé op ons kerkhof: een pluizige paardenbloem als symbool van vergankelijkheid, klaar om zich te verspreiden in de natuur.

De aanvang van schooljaar 2024

Catechisten

Vieringen voor jeugdverenigingen

Chiro en KSA vieren in de kerk

Voor we op kamp vertrekken

Voor we op kamp vertrekken

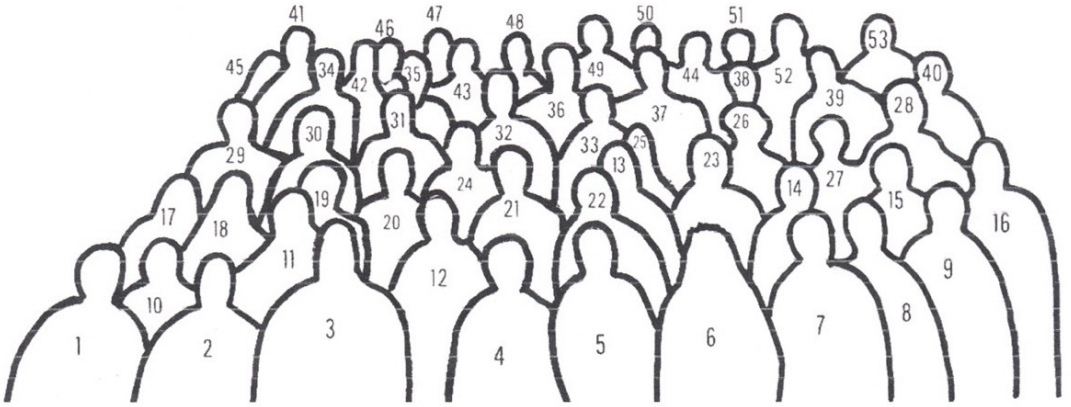
Processies als levend erfgoed van een kerkgemeenschap

Feestelijke doedelzakmuziek tijdens de processie

1.Maria-Jeanne Leen	11.Marleen Durwael	21.Alice Janssens	31.Lut Silkens	41.Stijn Wouters	51.Ludo Huybrechts
2.Monique Cornelis	12.Christiane Volders	22.Claire Severi	32.Raymond Simons	42.Sophie Bloemen	52.Jaak Vandercapellen
3.Giorgio Carratta	13.Rosa Zels	23.Els Vangeel	33.Yolande Vannut	43.Jos Putzeis	53.Flory Poncelet
4.Chris Keupers	14.Els Ballet	24.Jeanne Van Es	34.Jaak Poncelet	44.Roger Bams	
5.Kristien Polmans	15.Lizette Beerden	25.Maria Boyen	35.Rik Nelles	45.Kristien Quintiens	
6.Christine Hermans	16.Carina Neutelaers	26.Marijke Froyen	36.Raoul Hayen	46.Johnny Vrancken	
7.Josiane Jorissen	17.Sarah Lenaerts	27.Josée Wolfs	37.Johan Holsteyns	47.Roger Dekens	
8.Mieke Severi	18.Kaat Vanduren	28.Johan Missotten	38.Harry Ameloot	48.Firmin Celis	
9.Monique Vreven	19.Ann Houben	29.Robin Vanstraelen	39.Luc Zeuwts	49.Ivo Frederix	
10.Jana Dierckx	20.Jenny Feytons	30.Nanouk Vanlokeren	40.Patrick Vermesen	50.Bruno Luwel	

Deelnemers aan de Virga Jessefeesten

6.6.Procedureafspraken voor communicatie met Stad & Decenaat

- **De communicatie met de stad** verloopt via de projectcoördinator en **Wivina De Bus als coördinator** voor de departementen van Frank Dewael, Laurence Libert en Karolien Mondelaers, bevoegd voor kerkfabriek, onroerend erfgoed en cultuur & onderwijs. (Wivina.DeBus@hasselt.be)

- Het project wordt aan de stad aangeboden als een pilootproject voor een mogelijk **participatief traject** samen met participatieambtenaar Frederik Bronckaerts.

- Aan de Stad zal worden verzocht over te gaan tot **validering van de startnota.** Het is de intentie om op basis hiervan een inhoudelijk gesprek aan te gaan voor de toekomst van het kerkgebouw.

- **De communicatie met het Decenaat** verloopt via de heer Ali Cornelissis als deken van Hasselt (ali.cornelissis@skynet.be) en via de heer Rigo Breesch als voorzitter van het Centraal Kerkbestuur van Hasselt (rigobreesch@skynet.be)

- Aan het Decenaat zal worden verzocht over te gaan tot **validering van de startnota** met het oog op de voorgestelde bestemmingswijziging. Het is de intentie om op basis hiervan een inhoudelijk gesprek aan te gaan voor de toekomst van het kerkgebouw.

6.7.Communicatielijnen met de lokale bevolking

- Eigen rubriek website Sint-Lambrechts-Herk

- Hopl'r (digitale uitnodigingen)

- Open Monumentendag als moment van aandacht

- Thematische artikelen in 'het krantje van HERK'

- Flyer voor bijzondere gelegenheden

- Info open vergadering omwonenden op uitnodiging dorpsraad

6.8.Structurele toekomstige potentiële partners

De stad Hasselt

Decenaat Hasselt

Kerkfabriek

VZW Elckerlyc

Basisschool De Kameleon

Alle Hasseltse basisscholen

Alle Hasseltse middelbare scholen

PXL Hogeschool

UCLL Hogeschool

U Hasselt

Bibliotheek Hasselt

Kunstacademie voor studenten muziek & voordracht

Aanbieders van vormingen voor jongeren en voor volwassenen

Koor en Stem voor docenten zingen met kinderen

Musica

Vormingscentrum Syntra

Sociale voorzieningen

Enz…..

7. Het gebouw en zijn omgeving

7.1.Eigendomsgegevens globale site

Eigendomsgegevens: Kruis = eigendom kerkfabriek
H = eigendom stad Hasselt
Geel= eigendom Elckerlyc

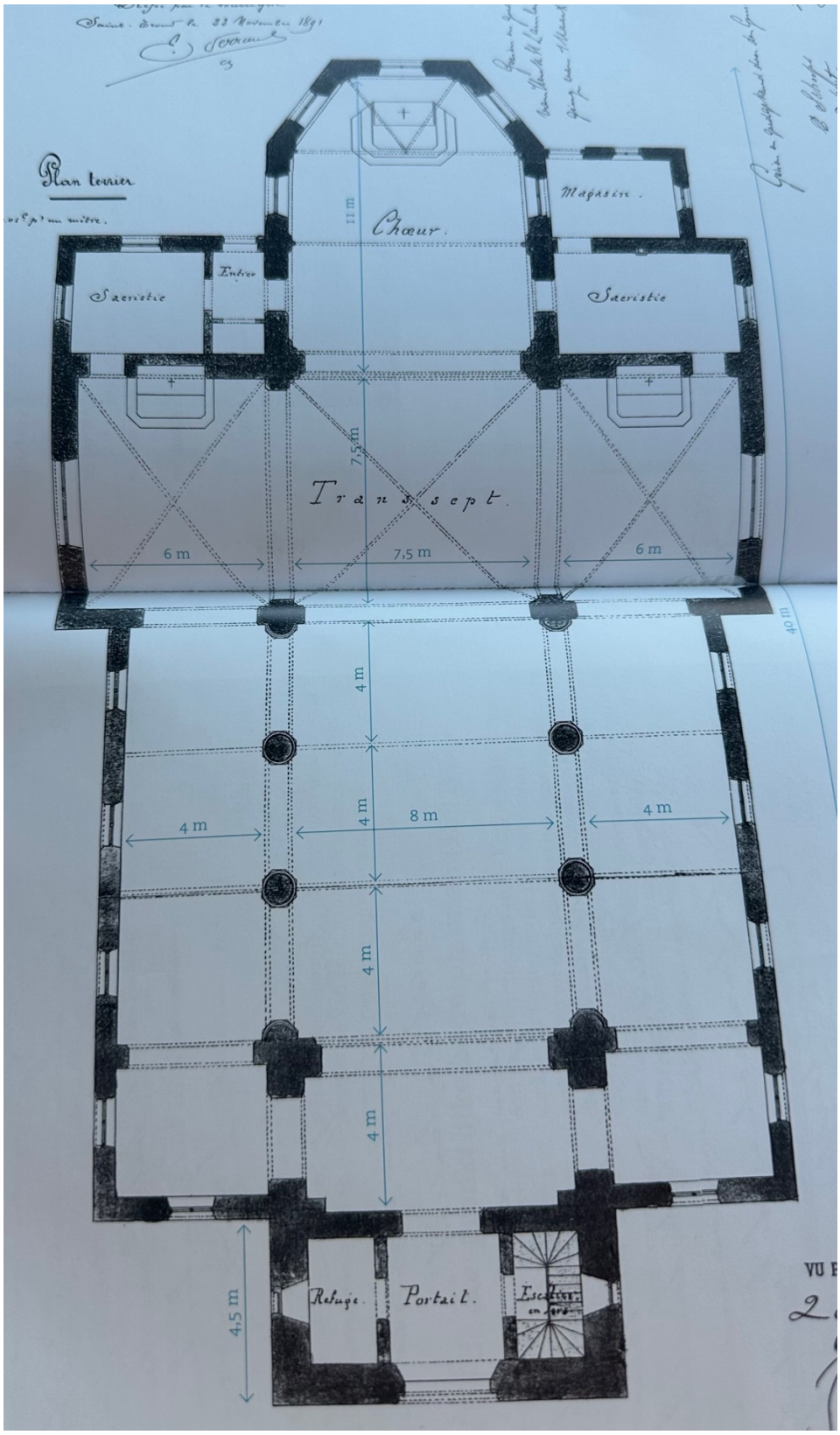
Gearceerde percelen = eigendom van de stad Hasselt

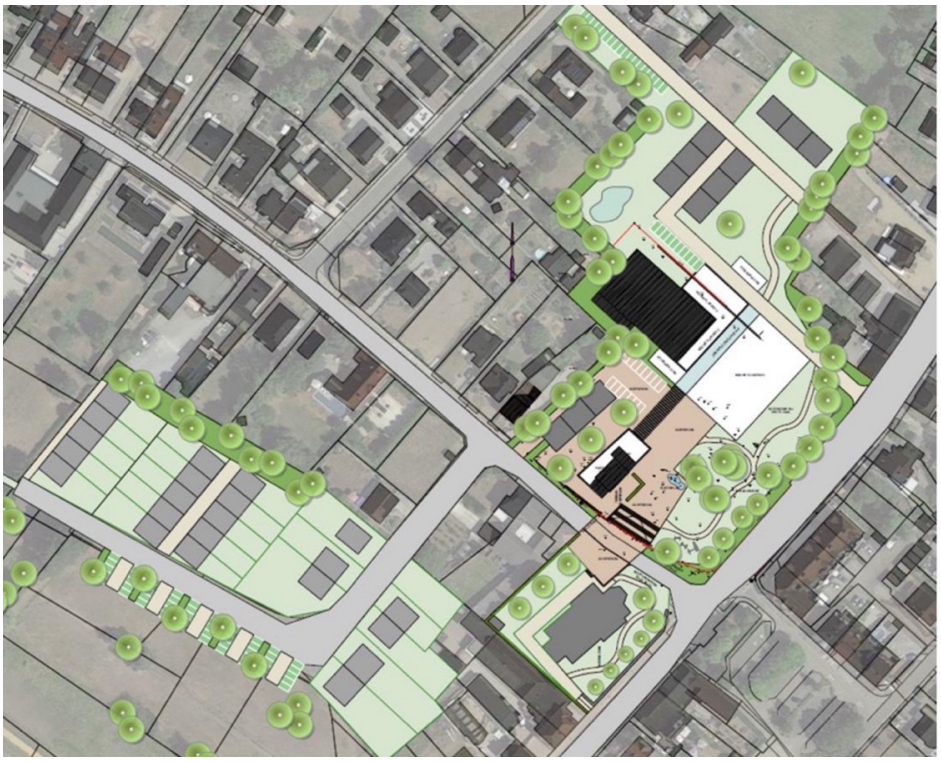

7.2.Plannen van de kerk (Zie bijlage 1)

Plan terrier
Chœur.
Magasin.
Sacristie
Entrée
Sacristie
Transept.
11 m
7,5 m
6 m
7,5 m
6 m
40 m
4 m
4 m
8 m
4 m
4 m
4 m
4 m
4,5 m
Refuge.
Portail.

De omgeving: ontwerp globale site Elckerlyc -kerk – Billingenstraat

7.3. Schenkt de stad een toekomst aan haar patrimonium?

Hoe kunnen de stad en de lokale omwonenden als volwaardige partners een gedeelde verantwoordelijkheid dragen voor de morgen- samenleving?

Eerste voorwaarde daartoe is de noodzaak aan instandhoudingswerken door de eigenaar.

Het behoud van de kerk en haar nieuwe bestemming laat toe om de eigen geschiedenis te blijven ervaren.

7.4. Bouwkundige vaststelling kerkgebouw

Het kerkgebouw is aangeduid als 'vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint Lambertus. Deze vaststelling is geldig sinds 01.02.2018 als drager van architecturale en historische erfgoedwaarde. Voor de juridische gevolgen: zie het agentschap onroerend goed: onze website.

7.5. (Vroegere) kerkhof

De zonering op de inventaris onroerend erfgoed markeert de omgeving.

Daarbinnen vallen o.a. kerkhof, kerkhofmuur en rouwhuisje.

7.6. Omgeving als sterk argument voor herbestemming

Een betere en open verbinding van het kerkplein met het ontmoetingscentrum Elckerlyc kan een meer levendige publieke ruimte creeëren.

Het ontmoetingscentrum ontvangt vandaag 1500 gebruikers per week, met 4 à 6 bezoekende sportverenigingen per dag.

Meer dan 1000 mensen per week maken gebruik van de sporthal waarvan ca 500 schoolkinderen en 500 volwassenen. In verhouding tot de grote mobiliteit is er een structureel tekort aan parkeermogelijkheden.

Integratie van de publieke functies is kernversterkend en kan geaccentueerd worden door:
- een rechtstreekse verbinding tussen park en kerkplein

- een breed trappensysteem
- aangepaste beplanting en banken
- met een waterpartij als speels element?
- een betere aankleding van het park
- een andere benutting van de ruimte rond de kerk (aan beide zijden)

Bijkomende behoefte aan parkeerruimte dient ingevuld te worden.

Er werd een masterplan uitgewerkt voor de toekomst doch tot op heden is er geen structureel overleg noch planning met de stad Hasselt. De vraag tot herbestemming van de kerk is een goede aanleiding om de vraag naar de financiering ervan in een ruimere en geïntegreerde context te plaatsen, gezien de concrete mogelijkheden die zich aandienen tot opwaardering van de publieke ruimte.

8. Functie-onderzoek als kansen voor de toekomst

De herbestemming wordt gezien als het creëren van kansen voor een toekomst van het gebouw en voor de gemeenschap. Deze kansen kunnen/dienen ingevuld te worden door zowel privé- als overheidsinitiatief.

8.1. Bevraging toekomst kerk Sint-Lambrechts-Herk

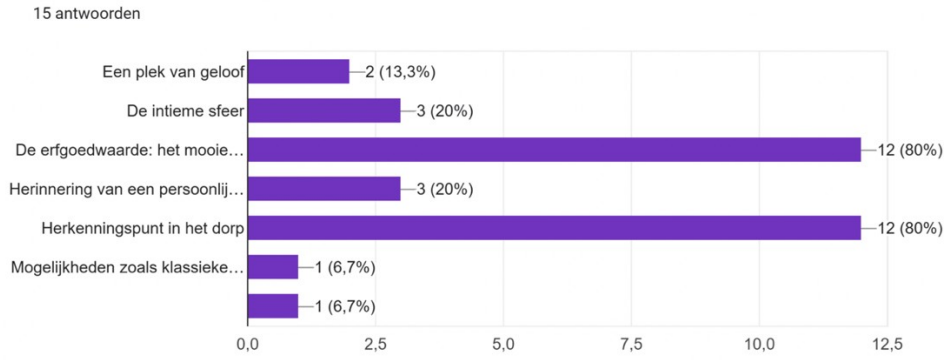
Een digitale rondvraag vond plaats via sociale media omtrent de toekomst van de kerk op basis van deze gegevens: https://ap.lc/lnkiQ

Een werkgroep van de Dorpsraad Sint-Lambrechts-Herk keek naar de mogelijkheden om de kerk een nieuwe functie te geven.

Op donderdag 23 oktober om 20.00 uur vond er een open vergadering in OC Elckerly plaats. Dit gaf volgende resultaten.

8.2. Resultaten van de bevraging

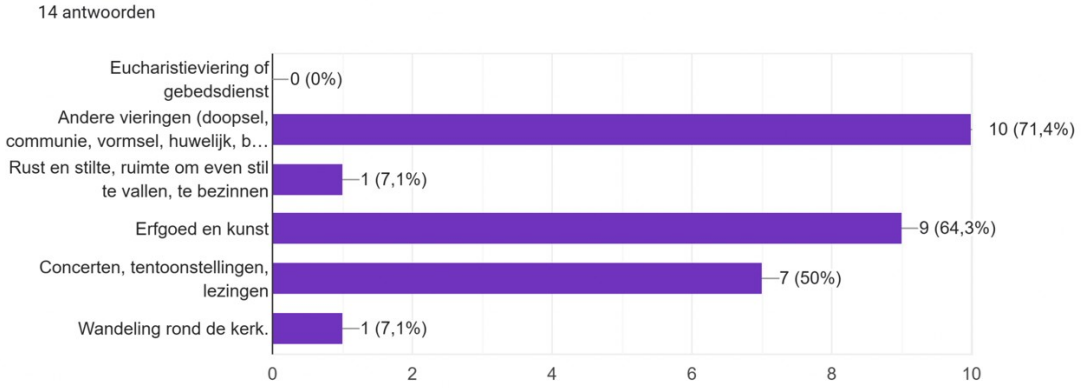
Als ik denk aan de kerk van Sint-Lambrechts-Herk, dan denk ik aan...

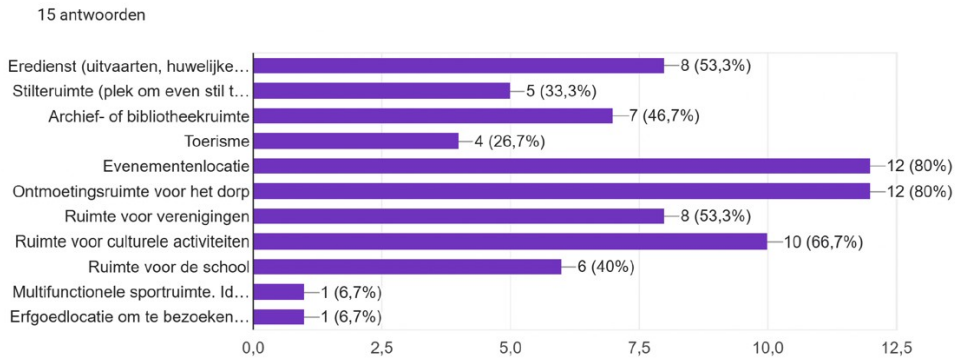
Wat maakt de kerk uniek? Wat zijn de belangrijkste kwaliteiten van deze kerk?

- Mooie ligging, mooi gebouw
- Prachtige akoestiek, mooie positionering centraal in Sint-Lambrechts Herk
- Mooie glasramen, omvang, ligging
- Architectuur, kunst, geschiedenis
- Prachtige glas in lood ramen en een rijke geschiedenis
- Geschiedenis van de kerk en het gave uiterlijk (weinig aan verbouwd).
- De brandglasramen in het koor en de dwarsbeuk
- Prachtige kerk
- Goede ligging en bereikbaarheid
- Plaats om samen te komen
- De glasramen
- De architectuur en de inrichting

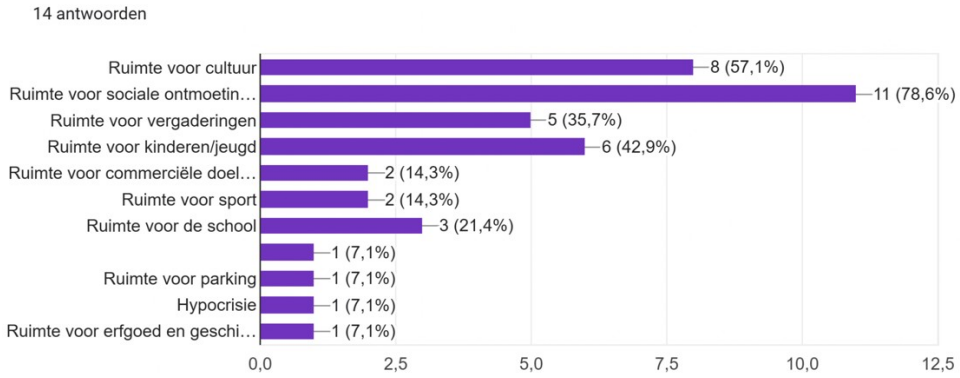
Als u zelf naar de kerk gaat, wat is de reden hiervoor?

Hoe kan de kerk een rol spelen in de noden van het dorp? Welke functies ziet u hier in de toekomst nog plaatsvinden?

Waar heeft Sint-Lambrechts-Herk nood aan?

Welke organisaties/partners/mensen zouden kunnen betrokken worden bij het nadenken over de toekomst van de kerk?

- Personeel scholen, sportverenigingen
- Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, buurtbewoners, bisdom, stad Hasselt
- Dienst toerisme, kerkfabriek, dorpsraad
- KSA, Chiro
- Erfgoed S-L-Herk, de kerkfabriek, de socio- culturele verenigingen
- De jeugdbewegingen van Sint-Lambrechts-Herk, vzw Beeldgalm, de Elckerlyc enz… Met een mooie samenwerking kunnen ze veel bereiken
- Horeca
- 70-plussers
- De school
- Stad Hasselt en dorpsraad

Heeft u nog andere ideeën of opmerkingen over de toekomst van de kerk?

- Escaperoom (zie e-mail)
- Mogelijkheid tot boeken van ruimtes voor een feest, tentoonstellingen, herdenkingsmomenten, maar ook voor koffietafels en kleine diensten. De kerk van Guigoven is hierbij een zeer mooi voorbeeld. Met oog op de vergrijzing: verbouwen van de kerk tot een woonzorgcentrum met dienstencentrum, restaurant, ontmoetingsplek. Eventueel met ook ruimtes voor de school, zodat meerdere generaties verbonden en betrokken kunnen worden.
- Ontsluiting van rijke geschiedenis van SLH en kerk, misschien opnemen in route langs kapel, kasteel etc.
- Kerk in 2 delen opsplitsen. In deel koor en dwarsbeuk: eventueel de waardevolle kunstwerken uit de andere dan verdwenen kerken van groot-Hasselt onderbrengen. (Museale functie) in het andere deel, het schip, locatie voor verenigingen. Er zijn immers 2 aparte ingangen.
- Een openbare slaapplaats voor pelgrims en jongeren.
- We denken aan: een ruimte voor drama/muziek/dans/vieringen tijdens de schooluren. Misschien een extra speelruimte (gezelschapsspel, plek om te lezen, kleuren...) voor de kinderen tijdens de middagspeeltijd.
- Een museum over Herk, de Boerenkrijg en de Herk en Mombeek
- De midden beuk een plafond zetten net boven de bogen. Extra zaal voor de verenigingen te maken. Met screens de kerk opdeelbaar maken. Het doel best voor herk en zijn verenigingen.

8.3.Mogelijke ideeën, na de open vergadering

Plek voor zingeving

Stille ruimte achteraan de kerk

Herinneringsmuur voor eerdere religieuzen/missionarissen van Herk (M/V)

Herinneringsplek voor de priesters van Herk

Herinneringsplek voor overledenen zonder begraafplaats in België
(begraven in het buitenland)

Sterrenkindjes in samenwerking met de geëigende organisaties
(*Little stars & angels – Berrefonds - nooit vergeten - Boven de wolken)*

Herinneringsplek voor kinderen en hun eigen emoties
(*zelfgekozen symbolen voor verwerking van afscheid, boosheid en verdriet)*

Niet-religieuze inspiratiemomenten *(éénmaal maandelijks)*

Een andere religie centraal stellen door gastsprekers *(éénmaal maandelijks)*

Plek voor educatieve projecten

Wanneer jongeren een kerk binnenstappen en de betekenis van wat ze zien niet meer kunnen duiden dan verliezen ze belangrijke referentiekaders.

Pedagogische lespakketten per leeftijdscategorie

Op zoek gaan naar dieren in de kerk (*(duif, lam, leeuw, stier, arend, hert, vis, os, rund, slang, ezel, draak, pelikaan, zwaan)*

Filosoferen met kinderen/jongeren (*door leerlingen in opleiding van PXL*)

De plaats en het belang van symbolen en rituelen, *(actuele rituelen!)*

Creatief omgaan met je omgeving (*crea-atelier en tentoonstellingen)*

Promotie voor lees- en taalontwikkeling (v*oordracht / leesinitiatieven)*

Grootouders en kleinkinderen lezen samen *(interactief voorlezen)*

Spreken in het openbaar (*leerlingen academie*)

Durf je op een elektronisch orgel te spelen? *(ook met handen en voeten?)*

Kerkklokken *(hun geschiedenis, functie en symboliek)*
Op verkenning naar de klokkentoren (*ook QR-codes beschikbaar*)

Glasramen *(hun geschiedenis, functie en symboliek)*

De esthetiek van spirituele ruimtes *(de architectuur van neo-Gotiek)*

De ervaring van stilte *(workshops rond stilte en ervaringsgerichte meditatie)*

Cathechese - opleidingen *(religie vroeger en vandaag)*

promoten pedagogische mogelijkheden voor het basisonderwijs

Gebruik door studenten van de academie van Hasselt: *orgel, samenspel, voordracht, tentoonstellingen*

Gebruik door de studenten lerarenopleiding van PXL en UHassselt: voor opbouw pedagogische lespakketten, *filosoferen met kinderen, zingen en musiceren in een akoestische ruimte*

Aanbod voor alle Hasseltse scholen: gebruik maken van de pedagogische lespakketten door Hasseltse middelbare scholen,

Studeerplek voor studenten middelbaar en hoger onderwijs in de blok (met vrije inloop, wifi, stopcontacten, omringd door stilte en lotgenoten)

Leerplek voor cursussen allerhande (schoolgebouwen zijn gesloten)

Muziek en cultuur

Muziek

Integratie met het concertaanbod van CCH

Integratie in het festivalprogramma Limburgsessies
https://www.limburgsessies.be/over

Repetitieruimte voor koren /harmonie /fanfare

Repetitieruimte voor studenten orgelmuziek - electronisch orgel aanwezig

Muzikale workshops voor kleinere groepen

In combinatie met receptieruimte achteraf (vroegere bibliotheek)

Tentoonstellingen

Aanpassen voor tentoonstellingsmogelijkheden, *(afschermen kruisweg)*

Crea-atelier,

Uit te werken idee: kerkmuren (*Kan de muur rond de kerk worden aangekleed als blikvanger voor alle aspecten van SLHerk? Vervangbare panelen in de vorm van kerkraam – elk paneel zegt iets over Sint-Lambrechts-Herk en niet alleen over de kerk zelf - regelmatig vervangen - Aankondigingsplek voor activiteiten van verenigingen)*

Uit te werken idee: zitbanken *aanvullen met pancartes en QR codes (foto's)*

Sociale projecten zijn mogelijk op langere termijn in samenspraak met de stad.

9. Mogelijk gebruik

9.1. Bij een gedeeld religieus gebruik

Het laat uitschijnen dat het religieus gebruik zal eindigen. Het team Pastorale Eenheid voorziet op termijn (vanaf 2030-2031) vier parochies in Hasselt waarbij de kerk van Sint-Lambrechts-Herk niet langer geldt als zondagskerk maar beoordeeld zal worden als vatbaar voor mogelijke "herbestemming". In 2031 komt er een nieuw kerkenplan.

9.2. Bij exclusief gemeenschapsgebruik

Afhankelijk van de opties.

9.3. Bij een ongebruikt gebouw

De indirecte financiële risico's van leegstand zijn evident. Leegstaande gebouwen vallen vaak ten prooi aan vandalen en nodigen uit tot inbraak. Alles wat enige waarde vertegenwoordigt, wordt dan een uitnodiging tot diefstal.

Ook als leegstaand gebouw kan de kerk nochtans diverse functies vervullen met een minimalistische kost. In alle omstandigheden dient vermeden te worden dat er een minderwaarde zou ontstaan door gebrek aan zorgvuldig beheer. Als goede huisvader zal de stad willen instaan voor het voorkomen van verval van het eigen patrimonium met een grote gemeenschapswaarde.

Herstel van het dak, en het voorkomen van vochtschade, is de minimale beheersinspanning die dan gevraagd wordt.

9.4. Bij verkoop of verhuur aan derden

Indien het gebouw ooit verkocht zou worden dienen in de verkoopovereenkomst **clausules en waarborgen** te worden ingebouwd dat rekening dient gehouden te worden met **de morele en sociologische betekenis van het gebouw voor meerdere generaties.**

Dit impliceert dat iedere bestemmingswijziging dient voorgelegd te worden aan de oorspronkelijke verkoper (de stad) met de mogelijkheid van een **democratisch debat** hieromtrent met burgers.

10.Nadenken in fases

FASE 1: Herbestemmen achterzijde van de kerk als stille ruimte

FASE 2: Herbestemmen voor cultureel, pedagogisch en vrijwilligersgebruik

FASE 3: Lange-termijn-herbestemmingen zijn enkel mogelijk na het evalueren van de fases 1 en 2 door de dorpsraad en de verantwoordelijken van de stad.

10.1. Fase 1: een stille ruimte achteraan de kerk

WAT: Welk impact heeft deze keuze op de indeling/inrichting van de kerk?
- *herbestemmen achterste gedeelte van de kerk*
- *suggestie: glazen afscheiding over de volledige breedte van het kerkgebouw*
- *open ruilbibliotheek met zit- en leeshoek in de portaalruimte*

Geringe ingreep - Haalbare investeringskost – overeenkomst stad nodig

Maatschappelijke relevant als plek van verstilling en ontmoeting met een open ruilbibliotheek en een leeshoek. Valorisering en permanent tonen van lokaal erfgoed

Fase 1:: In de inkomhal bevindt zich aan de linkerzijde een permanent toegankelijk lees- en ontmoetingsplekje, en een open ruilbibliotheek voorzien van zeteltjes. Achteraan de kerk werd een stille ruimte voorzien van banken. Het werd bestemd als een plek voor reflectie, verstilling, ontmoeting en herinnering, een plek om verbinding te leggen met jezelf, eventueel voor een gebed of het branden van een kaars. Er is een digitaal scherm met een overzicht van alle overleden Herkenaren, en een prikbord voor een persoonlijk bericht zoals een woord van dank, afscheid of verdriet.

10.2. Fase 2: concerten, tentoonstellingen, IT-plek, pedagogische ruimte, steunpunt voor vrijwilligerswerk.

WAT: Welk impact heeft deze keuze op de indeling/inrichting van de kerk?
- *Benutting als concertruimte en integratie met muziekfestivals en aanbod CCH*
- *Banken dienen vervangen te worden door stapelbare stoelen*

- *gebruik voor pedagogische doeleinden en tentoonstellingen*
- *grote ovalen tafels voor groepsgebruik in de linker- en rechterbeuk*
- *Steunpunt voor vrijwilligerswerk*

Op korte termijn realiseerbaar vanaf 2031, te beheren door vzw Elcerlyc/ Bescheiden investeringskost voor aanpassing en omvorming.
Uitermate geschikt voor concerten gezien de akoestische kwaliteiten / ondersteuning nodig door het cultuuraanbod van de stad. Pedagogische mogelijkheden allerhande / ondersteuning nodig door de Hasseltse scholen

Steunpunt voor vrijwilligerswerk (opleiding, vorming, management).

De dakherstelling blijft noodzakelijk.

Fase 2: Het middenschip van de kerk kan als open ruimte gebruikt worden voor recepties, ontmoetingen allerhande, repetities, meditaties, workshops en concerten. Ondersteunende vormingsactiviteiten voor vrijwilligers staan centraal. De stapelbare stoelen kunnen vrij ingezet worden. In de linker- en rechterzijbeuk bevinden zich twee indrukwekkend lange ovalen groepstafels voorzien van internet, wifi en bluetooth connectie, ingericht als openbare co-working-plek. Ze is geschikt voor studiebe geleiding van kinderen met leerachterstand of voor opleiding van digi-helpers en digitale ondersteuning van burgers of samen-lees-activiteiten. Links en rechts van het middenschip bevinden zich panelen, geschikt om te gebruiken als wand bij tentoonstellingen. Links en rechts van het altaar werden de banken verwijderd in de zijbeuken en vervangen door losse stoelen, in twee dubbele cirkels voor groepsgesprekken.

10.3. Fase 3: lange-termijn-doelstellingen op pauze zetten.

Fase 3: Er dient eerst, in samenspraak met de stad Hasselt, een toekomstvisie te worden ontwikkeld voor Elckerlyc en omgeving. Dit kan slechts na de evaluering van de fases 1 en 2.

Op termijn lijkt de integratie van de kerk met de ruimtelijke omgevingsfactoren een 'natuurlijk' proces dat dient voorbereid te worden. Of dit een volledige integratie toe laat met een te verbouwen ontmoetingscentrum is afhankelijk van diverse factoren die voorlopig nog buiten de perken liggen van de huidige onderzoeksopdracht.

11. De rol van de Stad

Hoe kan de stad de nieuwe functies ondersteunen?

- **Integreren met cultuur- en kunsten-aanbod**

- Opname in de programmatie van het CCH voor klassieke muziek : www.ccha.be/theme/concrete-musique-concrete-thvc
- Integratie met Limburgs muziekfestival: www.limburgsessies.be
- Samenwerking met het musica sacra festival van Maastricht www.musicasacramaastricht.nl
- Samenwerking met het festival van Vlaanderen www.festival.be
- Samenwerking met AMUZ www.amuz.be
- Aanbieden van repetitiemogelijkheden allerhande (*Kunstacademie*)
- Ervaar het zingen in een akoestische ruimte *(jongeren*) (*Koor en Stem*)
- Durven spelen op een electronisch orgel *(met handen voeten?)*

- **Integreren met onderwijs**
  - promoten pedagogische mogelijkheden voor het basisonderwijs
  - Kerkklokken *(hun geschiedenis, functie en symboliek, QR-codes*)
  - Spreken in het openbaar (*leerlingen academie*)
  - Gebruik door de studenten lerarenopleiding van PXL en UHassselt: voor opbouw pedagogische lespakketten,
  - Filosoferen met kinderen
  - Aanbod voor alle Hasseltse scholen: gebruik maken van de pedagogische lespakketten door Hasseltse middelbare scholen,
  - De ervaring van stilte
  - Stilteretraites

- **Integreren met eigen stadsdiensten**
  - Infomomenten eigen diensten omtrent armoedebestrijding, welzijn, discriminatie, racisme en gelijke kansenbeleid.
  - Lunchvergaderingen

- **Integreren met de samenleving**
  - Samenwerkingsmodel opzetten met CC Elckerlyc
  - Promoten als tentoonstellingsruimte
  - Gespreksforum, lezingen en. voordrachten
  - Omvormen voor kleine groepen, studeergelegenheid, creagroepen
  - Uitbouw als een steunpunt voor vrijwilligerswerk allerhande

- **Integreren met de toekomstige ruimtelijke ordening**
  - Het creëren van één publieke ontmoetingsruimte door een verbinding tussen kerkplein, parkgebied & Elckerlyc
  - Integratie met het masterplan van Elckerlyc; beide gebouwen kunnen elkaar ruimtelijk en inhoudelijk versterken
  - Mogelijk project voor zonnepanelen en energiedeling na herstelling van het dak

12. De rol van het Decenaat

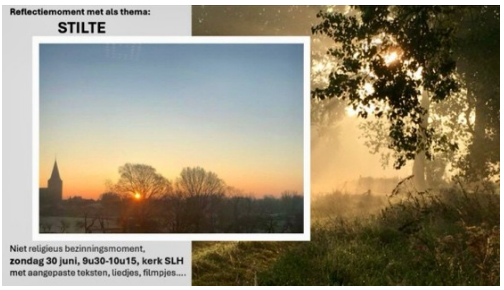
Hoe kan het Decenaat de nieuwe functies ondersteunen?

- Door toezegging te verlenen voor het creeëren van een **stille ruimte** achteraan de kerk
- Door het behoud te ondersteunen van de waardevolle **reflectie-momenten** zoals aangeboden door het parochieteam

13. De rol van het onderwijs

Hoe kan het onderwijs de educatieve functies invullen?

Geschikt voor basisschool de kameleon + alle hasseltse basisscholen en alle middelbare scholen + pxl hogeschool + ucll hogeschool

Op te stellen: educatieve lespaketten voor diverse toepassingen: Optimaal verlopen deze projecten als halve-dag-activiteiten in één module

- Filosoferen met kinderen/jongeren (*door leerlingen in opleiding van PXL*)
- Op zoek gaan naar dieren in de kerk *(duif, lam, leeuw, stier, arend, hert, vis, os, rund, slang, ezel, draak, pelikaan, zwaan)*
- Welke symbolen merk je op?
- De verhalen van heiligenlevens (*tussen waarheid en mythe)*
- De betekenis van rituelen (*welk zijn je actuele rituelen?)*
- Creatief omgaan met je omgeving (*crea-atelier)*
- Glasramen *(hun geschiedenis, functie en symboliek)*
- De esthetiek van spirituele ruimtes *(de architectuur van neo-gotiek)*
- Studiegelegenheid, *(gezamenlijk in groep studeren)*
- Promotie voor lees- en taalontwikkeling (v*oordracht / leesinitiatieven)*
- Grootouders en kleinkinderen lezen samen *(interactief voorlezen)*
- Taalintegratieprojecten *(taal als motor van emotionele ontwikkeling)*
- Kunst voor kinderen en jongeren *(toonmomenten)*
- Workshops ervaringsgerichte meditatie *(zingeving)*
- Gedeelde stilte: samenstil.be ; *(stilte als bron van inspiratie)*

- Vraag: *Kan de samenwerking met scholen en de samenstelling van lespakketten per leeftijdscategorie het voorwerp uitmaken van trajectbegeleiding?*

14. De rol van de Kerkfabriek

Hoe kan de Kerkfabriek de nieuwe functies invullen?

- Door gebruik te maken voor:
  - Cathechese-opleidingen
  - Open stilteplek achteraan de kerk
  - Open bibliotheek in de inkomhal

- Sterrenplekje voor stilgeboren kinderen
- Herinneringsplek

15. De rol van vzw Elckerlyc

Hoe kan VZW Elckerlyc de nieuwe functies invullen?

- Het beheer van de kerk waarnemen samen met Kerkfabriek en/of stad
- Receptiemogelijkheid in Elckerlyc aanbieden na concerten
- Aankleding van het nieuwe kerkplein en parkgebied
- Open ruilbibliotheek en ontmoetingsmogelijkheid in portaal-ruimte kerk
- Uitbouw van de samenwerking met Sint-Ferdinand voor haar sociale voorzieningen in het activiteitencentrum 'De Schakelaar'

16. Bouwkosten H-H-H

16.1. Herstellen kerkgebouw

De noodzakelijke instandhoudingskosten werden opgelijst in het verslag van de dienst Monumentenwacht. Een zorgvuldig bestuur vereist dat deze investeringen **omgezet worden in prioriteiten en gefaseerd over meerdere jaren.**

Het verslag bevat volgend advies:

Herstel weggeschoven of gebroken leien, in afwachting dakrestauratie.
Herstel de uitgezakte dakaansluitingen met de goten.
Herstel de aansluiting van een standpijp met het rioleringsnet.
Maak goten regelmatig proper, zodat een vlotte regenwaterafvoer gewaarborgd wordt.
Vernieuw de dakbedekking en alle aansluitingen.
Vernieuw het torenluik.
Herstel de topbekroningen.
Herstel de galmborden.
Verbeter de toegankelijkheid van de daken.
Voorzie vogelwerende netten aan de buitenzijde van de galmgaten.
Voorzie het gebouw bij de restauratie van een nieuwe bliksemgeleider.
Pas de regenwaterafvoeren aan.

Controleer de dakstructuren na het wegnemen van de dakbedekking. Eventuele herstellingen en/of verstevigingen uitvoeren.
Maak zolders en kapruimten toegankelijk.
Kuis de toren en de zolders op.
Verplaats de uilenbak bij de dakrestauratie zodat de dakkapel kan worden geopend.
Volg de scheurvorming op, en raadpleeg een stabiliteitsingenieur indien nodig.
Verwijder de begroeiing op het muurwerk.
Herstel het voegwerk met een aangepaste compatibele voegmortel.
Herstel de mergelstenen raam- en deuromlijstingen.
Herstel de natuurstenen elementen en maak voegen en scheuren waterdicht.
Voorzie het houten schrijnwerk van de nodige afwerklagen.
Herstel het houten schrijnwerk, waar nodig.
Restaureer de glas-in-loodramen, waar nodig.
Herstel de verzakte vloer in het transept.
Herstel de wandafwerking en het plafond.
Herstel het houten gewelf.
Herstel de metalen trap.
Voorzie een automatische brandblusinstallatie boven de brander van de verwarmingsketel
Indien gewenst, het oude uurwerkmechanisme restaureren.
Laat de klokkenstoel regelmatig onderhouden.
Herstel de natuurstenen trappen.

Niet alles kan onmiddellijk maar er kan wel een prioriteitenlijst worden opgesteld, in samenspraak met de dienst Monumentenwacht als objectieve en ondersteunende partner.

16.2. Herbestemmen kerkgebouw

De herbestemming beperkt zich tot een stille ruimte, een concertruimte, een tentoonstellingsruimte, een pedagogische ruimte en een vrijwilligersruimte.

- De inrichting van een **stille ruimte** achteraan de kerk
- De omvorming naar een volwaardige **concertruimte**, in combinatie met **tentoonstellingen** en **pedagogische** functies allerhande
- Ondersteuningsplek voor vrijwilligerswerk "maak **vrijwilligerswerk** zichtbaar", een ontmoetingsplek
- De toekomst zal uitwijzen welke lange termijn visie zich zal ontwikkelen

16.3. Herinrichten van de ruimte rondom het kerkgebouw

De omgeving van de kerk dient geïntegreerd te worden met de omgeving door aanpassing van het rouwhuisje, de aanleg van het kerkplein, en een verbinding van het kerkplein met het ontmoetingscentrum Elckerlyc

17.Nadenken over omgeving en financiering in fases

De opmaak van een **"omgevingsscan**" Elckerlyc en omgeving, kerk en omgeving, samengebundeld in één onderzoeksproject. Hierin kunnen beleidsmatige visies worden ontwikkeld op maat van een stadswijd gebruik.

In alle fases is een goede samenwerking met de stad fundamenteel. Het gaat daarbij vooral om de plaats die men in de samenleving wil geven aan **'ontmoeting' en aan een historisch gebouw als 'herinneringsmachine'.**

Om toekomstige gesprekken met de stad te ondersteunen vanuit Sint-Lambrechts-Herk werd een **'doorstartgroep'** samengesteld**,** bestaande uit:

1 Luc Claes (burg. Ir., bouwprojecten Claes),
2 Eric Govaers (gewezen technisch directeur bouwbedrijf Dethier),
3 Sabine Daenens (directeur St.-Ferdinand Lummen, Evare),
4 Jaak Poncelet (voorzitter kerkfabriek en werkgroep toekomst kerkgebouw),
5 Jos Putzeis (schatbewaarder kerkfabriek) en
6 Flory Poncelet (voorzitter Elckerlyc).
Aan te vullen met **bijkomende specialisten,** waar nodig.

18. Subsidiering

18.1. AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED

Ondersteuning via de erfgoedlening

Het is een lening met een lage intrestvoet voor werken aan zowel de beschermde parochiekerk of site als aan een parochiekerk of site die is opgenomen in de vastgestelde inventaris. Het gaat om volgende werken:

restauratie- of renovatiewerken, werken in functie van gebruik, hergebruik of herbestemming, nieuwbouwingrepen aan of aanleunend aan de erfgoedlocatie (inclusief uitbreiding) , ingrepen om de duurzaamheid en energieprestatie van het erfgoed te verbeteren
https://www.onroerenderfgoed.be/erfgoedlening

18.2. AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR

Subsidies niet-beschermde (gewezen) eredienstgebouwen en vrijzinnigencentra. Deze subsidie is voor **gebouwen van de eredienst** voor: nieuwbouw, aankoop en verbouwing, renovatie, studies en aanpassingsinvesteringen voor nevenbestemming, studies en aanpassingsinvesteringen voor herbestemming opmetingsplannen, processen van trajectbegeleiding voor omwonenden bij herbestemming.
https://www.vlaanderen.be/lokaal-bestuur/erediensten-en-kerken/subsidies-niet-beschermde-gewezen-eredienstgebouwen-en-vrijzinnigencentra

18.3. HERITA

Erfgoedrekening. Sinds 2002 heeft Herita en haar voorganger 'Erfgoed Vlaanderen' immers een erkenning om fiscale attesten uit te reiken. Dat geeft potentiële donateurs een extra duwtje in de rug om jouw erfgoedproject financieel te steunen met een gift. Sinds 2025 bedraagt de belastingsvermindering 30% voor giften.

https://www.herita.be/nl/erfgoedrekening

18.4. PROVINCIE LIMBURG. EXTRA

Subsidie via 'Extra' voor uitzonderlijke investeringsprojecten in Limburgs onroerend erfgoed met een publieke functie en een bovenlokale uitstraling

https://www.limburg.be/directie-ondernemen/erfgoed/e-xtra2-onderscheidende-investeringsprojecten-onroerend-erfgoed

19. De toekomst gezien door de ogen van vandaag

Hoe ziet de werkgroep de ondersteuning van een toekomst voor het kerkgebouw?

Fase 1: In de inkomhal bevindt zich aan de linkerzijde een permanent toegankelijk lees- en ontmoetingsplekje, en een open ruilbibliotheek voorzien van zeteltjes.

Fase 2: Achteraan de kerk werd een stille ruimte voorzien van banken. Het werd bestemd als een plek voor reflectie, verstilling, ontmoeting en herinnering, een plek om verbinding te leggen met jezelf, eventueel voor een gebed of het branden van een kaars. Er is een digitaal scherm met een overzicht van alle overleden Herkenaren, en een prikbord voor een persoonlijk bericht zoals een woord van dank, afscheid of ver driet.

In de linker- en rechterzijbeuk bevinden zich twee indrukwekkend lange ovalen groepstafels voorzien van internet, wifi en bluetooth connectie, ingericht als openbare co-working-plek. Ze is geschikt voor studiebegeleiding van kinderen met leerachterstand of voor opleiding van digi-helpers en digitale ondersteuning van burgers of samen-lees-activiteiten.

Het **middenschip van de kerk** kan als open ruimte gebruikt worden voor recepties, seminaries,, repetities, meditaties, workshops en concerten. Ondersteunende vormingsactiviteiten voor vrijwilligers staan centraal. De stapelbare stoelen kunnen vrij ingezet worden.

Links en rechts van het altaar werden de banken verwijderd in de zijbeuken en vervangen door losse stoelen, in twee dubbele **cirkels voor groepsgesprekken.**

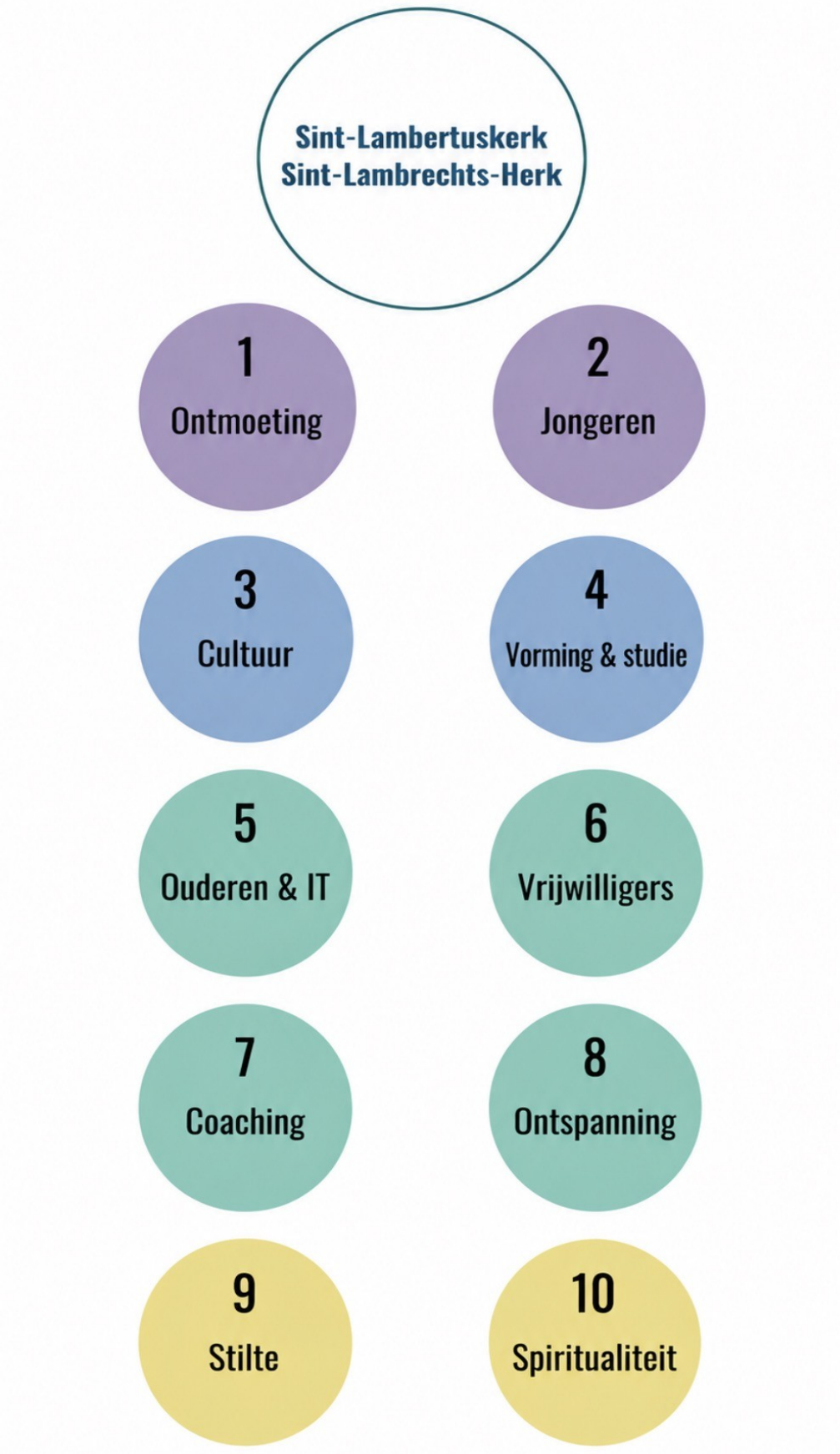
Een digitale rondleiding doorheen de geschiedenis en de aankleding van de kerk is beschikbaar voor geïnteresseerden.

Links en rechts van het middenschip bevinden zich panelen, geschikt om te gebruiken als **wand bij tentoonstellingen**.

Een stuurgroep zal het gebruik **evalueren en bijsturen waar nodig**.

Uit het feitelijk gebruik zullen, **in dialoog met de stad, nieuwe inzichten ontstaan.**

Fase 3: Tussen vandaag en 2031 dient de tijd optimaal te worden ingezet om de transitie mogelijk te maken voor gebruikers en gebouw voor een stadswijd gebruik. Er dient, in samenspraak met de stad Hasselt, een toekomstvisie te worden ontwikkeld voor Elckerlyc en omgeving. Dit kan slechts na de evaluering van de fases 1 en 2. Op termijn lijkt de integratie van de kerk met de ruimtelijke omgevingsfactoren een 'natuurlijk' proces dat dient voorbereid te worden. Of dit een volledige integratie toelaat met een te verbouwen ontmoetingscentrum is afhankelijk van diverse factoren die voorlopig nog buiten de perken liggen van de huidige onderzoeksopdracht.

Sint-Lambertuskerk
Sint-Lambrechts-Herk
1
Ontmoeting
2
Jongeren
3
Cultuur
4
Vorming & studie
5
Ouderen & IT
6
Vrijwilligers
7
Coaching
8
Ontspanning
9
Stilte
10
Spiritualiteit

Een indrukwekkende concertruimte

Een (studie)ruimte voor leerprocessen voor meerdere generaties

Een gespreksruimte voor coaching en begeleiding

20. Validering

Dit document wordt overgemaakt aan de stad Hasselt en het Decenaat Hasselt met verzoek deze nota te willen valideren met volgende intenties:

- de stad Hasselt om de validering van de startnota te aanzien als een intentieverklaring om aan **het gebouw een toekomst te geven** zoals geadviseerd onder punt 19. Dit vereist een **responsabilisering van de toekomstige partners** zoals vermeld onder punt 11, 12, 13, 14 en 15.

- het Decenaat Hasselt als een **aanvaarding van de voorgestelde wijziging van bestemming.**

21. Ingediend door

De werkgroep 'De toekomst van de kerk'

Jaak Poncelet, projectcoördinator
Niels Stoffels
Antoine Spaas
Hilde Pochet
René Kumpen
Jos Putzeis
Antonio Galasso
Philippe Paesmans
Maurice Nijs
Paul Hermans
Guy Swartenbroekx

Externe adviseurs

Roel Deridder
namens het Platform Toekomst Parochiekerken

Jan Klinckaert
namens Parcum, het expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur

De Dorpsraad van Sint-Lambrechts-Herk

Bert Van Hirtum, Voorzitter Dorpsraad

22. Beschikbare bijlages op verzoek

1. Grondplan
2 Kerkenbeleidsplan
3 Masterplan Elckerlyc
4 Verslag Monumentenwacht
5 Architectuurvoorstelling Serrure
6 Kadastrale gegevens
7 Brief Voorzitter Dorpsraad
8 ID Kerkgebouw